

Рівненський державний гуманітарний університет
Художньо-педагогічний факультет
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни / освітнього компонента	СУЧАСНА СВЯТКОВО-ОБРЯДОВА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ
Освітня програма	«Культурологія та музеєзнавство»
Компонент освітньої програми	вибіркова
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	<u>3</u> кредити / <u>90</u> годин
Вид підсумкового контролю з	Залік
Мова викладання	українська
Викладач	канд. пед. наук, доц., доцент Тюска Валентина Борисівна
CV викладача на сайті кафедри	сайт кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства http://www.kulturologiya.rshu.edu.ua
E-mail викладача	valentuna.tyuska@rshu.edu.ua
Консультації	<i>Очні консультації:</i> к-сть годин і розклад присутності на кафедрі згідно з графіком консультацій. <i>Он лайн- консультації:</i> Розклад присутності викладача на спеціальному форумі в інтернет мережах Google Meet, Zoom (за створеними посиланнями).

Мета та завдання навчальної дисципліни

Українська історія впродовж всього часу свого існування фіксувала різноманітні прояви народної культури, зберігаючи в собі важливу інформацію про матеріальне і духовне життя українського народу минулих епох. У традиційних знаряддях праці, побуту і народного життя виявляється етнічна специфіка і прослідковуються етнокультурні

взаємовпливи, родинні звичаї та обряди. Оскільки, на сучасному етапі духовного відродження українського етносу вагомим значення набуває всебічне вивчення регіональних особливостей традиційно-побутової культури України, то реформування національної системи освіти в Україні, модернізація всієї освітянської сфери неможливі без опори на народні традиції, на етнокультурні основи. Тому, заклади вищої освіти зосереджують увагу на становленні світогляду українських здобувачів, вивченні традицій побуту свого народу, національної неповторності українців. Ця тенденція вимагає підготовки закладами вищої освіти компетентного, конкурентоздатного фахівця для етнодіяльності.

Назване зумовлює актуальність викладання дисципліни «Сучасна святково-обрядова культура України» для фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки спеціальності В12 Культурологія та музеєзнавство. Опанування знаннями з курсу реалізується за допомогою основних організаційних форм навчання: лекцій, практичних, консультацій, самостійної роботи тощо. Під час читання теоретичного і практичного курсу передбачено залучення здобувачів до самостійного пошуку рішень проблемних питань, розробці практично значимих проєктів із збереження та відтворення самотності українських звичаїв і обрядів побуту.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є розширення теоретичних знань з галузі, ознайомлення з етнологічними (етнографічними, народознавчими) дослідженнями, етнокультурою українського народу, вивчення теоретичних і прикладних аспектів обрядових дій українців, формування практичних умінь і навичок у здобувачів із святкової культури та сімейних звичаїв і традиційного побуту в Україні.

Головне завдання навчальної дисципліни полягає у поглибленні теоретичних знань здобувачів з питань етнології; вивчення умов та шляхів формування українського етносу; формування загальнокультурного та історичного погляду на сутність етносу та процеси етногенезу, поглиблення знань про етнокультуру сім'ї та побуту українців; сформувані практичні вміння щодо організації та збереження українських свят; цілісної уяви про побут і сімейні традиції в Україні.

Завдання - засвоїти пропонований навчальною дисципліною обсяг знань, умінь і навичок.

У результаті вивчення курсу бакалавр оволодіває такими **компетентностями**:

загальні, спеціальні (фахові) та програмні результати навчання (ПРН) (див. сайт РДГУ, режим доступу:

<http://rshu.edu.ua/navchannia/osvitni-prohramy/592-osvitni-prohramy-bakalavr>).

Очікувані результати навчання

При вивченні дисципліни «Сучасна святково-обрядова культура України» у здобувачів вищої освіти формуються глибокі, міцні і системні знання та професійні вміння і навички, які передбачають вільне володіння понятійним апаратом, розуміння основних задач предмету, його мети та завдання. Майбутній фахівець повинен знати:

- поняття про етнологію, дослідження з проблематики;
- основні календарно-обрядові звичаї та обряди українців;
- особливості слов'янських дохристиянських вірувань; образи української міфології;
- основні види та особливості традиційного українського одягу;
- основні символи, атрибути, обереги українців;
- вимоги, правила записування фольклорного матеріалу; поняття про розшифрування та паспортизацію зібраного матеріалу;
- закони, що регламентують збереження культурної спадщини в Україні;

- основні факти і закономірності історико-художнього процесу, роль свята у розвитку суспільства, вплив історичних подій на розвиток святкової культури;
- тенденції розвитку святкової культури у сучасному суспільстві.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Становлення святково-обрядової культури України

Тема 1. Святкова культура України як об'єкт культурологічного дослідження.

Тема 2. Свято як феномен культури.

Тема 3. Історичні аспекти походження свята.

Тема 4. Історичні особливості народних календарних свят: зимово-весняного циклу українців.

Тема 5. Українські обряди літньо-осіннього циклу.

Змістовий модуль 2. Сучасна динаміка святково-обрядової культури України

Тема 6. Святкова культура в сучасному світі.

Тема 7. Особливості святкової культури в Україні.

Тема 8. Трансформація сучасної святкової культури в контексті процесів глобалізації.

Тема 9. Сучасні регіональні свята.

Тема 10. Види і форми сучасного святкового дійства.